

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

МАУП

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ЩОДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ**
з дисципліни
**“МЕТОДОЛОГІЯ ТА МЕТОДИКА
ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНОГО
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗОВНІШНЬОПОЛІТИЧНОГО
МЕХАНІЗМУ ЄВРОПЕЙСЬКИХ КРАЇН”**
(для магістрів)

Київ
ДП «Видавничий дім «Персонал»
2012

ЗМІСТ

Пояснювальна записка.....	3
Тематичний план дисципліни “Методологія та методика інформаційно-аналітичного забезпечення зовнішньополітичного механізму європейських країн”.....	4
Зміст дисципліни “Методологія та методика інформаційно-аналітичного забезпечення зовнішньополітичного механізму європейських країн”.....	5
Критерії оцінювання.....	13
Питання для самоконтролю.....	14
Список літератури.....	18

Підготовлено професором кафедри міжнародної інформації та журналістики
О. М. Гончаренко

Затверджено на засіданні кафедри міжнародної інформації та журналістики
(протокол № 2 від 25.02.10)

Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом

Відповідальний за випуск *А. Д. Вегеренко*
Редактор *Т. К. Валицька*
Комп'ютерне верстання *С. А. Шередега*

Зам. № ВКЦ-4948

Формат 60×84/16. Папір офсетний.
Друк рогаційний трафаретний. Ум. друк. арк. 1,34. Обл.-вид. арк. 0,95.
Наклад 30 пр.

Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП)
03039 Київ-39, вул. Фрометівська, 2, МАУП

ДП «Видавничий дім «Персонал»
03039 Київ-39, просп. Червонозоряний, 119, літ. XX

*Свідчення про внесення до Державного реєстру
суб'єктів видавничої справи ДК № 3262 від 26.08.2008 р.*

Надруковано в друкарні ДП «Видавничий дім «Персонал»

Гончаренко О. М. Методичні рекомендації щодо забезпечення самостійної роботи студентів з дисципліни “Методологія та методика інформаційно-аналітичного забезпечення зовнішньополітичного механізму європейських країн” (для магістрів). – К.: ДП «Вид. дім «Персонал», 2012. – 23 с.

Методичні рекомендації містять пояснювальну записку, тематичний план, зміст дисципліни “Методологія та методика інформаційно-аналітичного забезпечення зовнішньополітичного механізму європейських країн”, назви змістових модулів, завдання для самостійної роботи студентів за окремими модулями та темами, ключові поняття та терміни, критерії оцінювання, питання для самоконтролю, теми рефератів, питання для обговорення, а також список літератури.

© Міжрегіональна Академія
управління персоналом (МАУП), 2012

© ДП «Видавничий дім «Персонал», 2012

10. *International Politics*.
11. *Time*.
12. *Newsweek*.
13. *Times*.
14. *International Herald Tribune*.
15. *Financial Times*.
16. *Le Monde*.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Дисципліна “Методологія та методика інформаційно-аналітичного забезпечення зовнішньополітичного механізму європейських країн” знайомить студентів з методологічними засадами аналізу та прогнозування динаміки міжнародних систем, принципами та методами інформаційно-аналітичної роботи в процесі прийняття і формування зовнішньої політики.

Мета самостійної роботи студента — ознайомлення із загальними принципами методології та методики інформаційно-аналітичного забезпечення зовнішньополітичного механізму європейських країн, методами інформаційно-аналітичної роботи в процесі прийняття і формування зовнішньої політики.

Навчальна дисципліна надає *знання*:

- сучасного стану та тенденцій розвитку наукових знань у сфері світової політики та міжнародних відносин, особливостей основних шкіл і наукових течій у цій сфері теоретичних знань;
- інтегральних комплексних теорій і концепцій, пов'язаних з процесами глобалізації і фундаментальними змінами в структурі і характері міжнародних відносин на початку ХХІ ст.;
- основних моделей формування і прийняття зовнішньополітичних рішень;
- методологічних принципів забезпечення інформаційної повноти та ефективності зовнішньополітичної діяльності;
- методологічних засад аналізу та прогнозування динаміки міжнародних систем, принципів і методів інформаційно-аналітичної роботи в процесі прийняття і формування зовнішньої політики;
- базових методів інформаційно-аналітичної роботи в сфері зовнішньої політики провідних країн світу;

уміння:

- вільної орієнтації в сучасних школах та інформаційних концепціях у сфері міжнародних відносин;
- самостійної організації роботи у сфері методологічного забезпечення процедур підготовки та прийняття зовнішньополітичних рішень;
- визначення ефективності та достовірності інформаційно-аналітичного забезпечення;

- пошуку, підготовки і систематизації інформаційно-аналітичних матеріалів і документів;
- методичних засад підготовки, написання і аргументації інформаційно-аналітичних довідок, програм і сценаріїв.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

дисципліни

“МЕТОДОЛОГІЯ ТА МЕТОДИКА ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗОВНІШНЬОПОЛІТИЧНОГО МЕХАНІЗМУ ЄВРОПЕЙСЬКИХ КРАЇН”

№ пор.	Назва змістового модуля і теми
	Змістовий модуль I. Стан, особливості еволюції та проблеми сучасних аналітичних досліджень міжнародних відносин (МВ)
1	Соціально-політичні науки та міжнародні відносини в епоху інформаційної революції
2	Глобалізація та інформатизація МВ. Безпековий, культурологічний та цивілізаційний підходи
	Змістовий модуль II. Концептуальні засади інформаційно-аналітичного забезпечення внутрішньої та зовнішньої політики
3	Інформація в теорії та практиці політичних відносин сучасного світу
4	Правові та комунікативно-дипломатичні основи міжнародної інформації
	Змістовий модуль III. Інформаційно-аналітичне забезпечення внутрішньої та міжнародної політики
5	Інформаційний вимір сучасної системи економічних і політичних відносин
6	Інформаційно-аналітичне забезпечення процесу формування і прийняття зовнішньополітичного рішення
	Разом годин: 108

12. *Матеріали* Всесвітнього саміту з стійкого розвитку. — Йоганесбург, 1992.
13. Янч К. Прогнозирование научно-технического прогресса. — М., 1974.
14. Камінський А. Вступ до міжнародних відносин. — Ч. I, II. — Л., 1993.
15. Оборона, мир і політика безпеки. Американська асоціація розвитку науки. — Вашингтон, 1999.
16. Deutsch K. The Analysis of International Relations. — N.Y., 1978.
17. Wright Q. A Study of War. — Chicago, 1967.
18. Kegley Ch., Wittkopf E. Trends and Transformations. — 1998.
19. *The Globalization of World Politics. An Introduction to International Relations.* Ed. by Baylis J., and Smith, S. N.Y. — 1998.
20. *Neorealism and Neoliberalism: The Contemporary Debate.* Ed by D. Baldwin. — 1993.
21. Tinker A., H. Morgenthau. Principles of Political realism: A Feminist reformulation. — Millennium 17 (3). — 1983.
22. Wallerstein I. The Modern World System. — 1989.
23. Frieden, J. A., A. Lake, eds. International Political Economy. — 1992.
24. Murphy C. N. & R. Tooz, eds. The New International Political Economy. — 1990.
25. Stiles K. W. & Akoha, eds. International Political Economy. — 1994.
26. Buzan B. Introduction to Strategic Studies. — 1989.
27. *European Security and International Institution After the Cold War.* Ed. by V. Carnovale. — 1995.
28. Mc. Kinlay and R. Little. Global Problems and World Order. — 1986.
29. Филипенко А. С. Мировая торговля. — 1998.
30. *Дипломатический словарь.* — Т. I–III. — М., 1971.

Журнали, цитисневски, газети

1. Політика і час.
2. Політична думка.
3. Зеркало недели.
4. Урядовий кур'єр.
5. Пост-поступ.
6. Голос України.
7. США: економіка, політика, ідеологія.
8. Foreign Affairs.
9. NATO Review.

37. *Механизм формирования внешней политики США*. — М.: Наука, 1986.
38. *Лейбо Ю. И.* Внешнеполитический механизм стран Центральной Европы.
39. *American Defense Policy*. — Baltimore—London, 1992.
40. *Бус Кон.* Теория международных отношений. — М., 2003.
41. *Feltham R.* Diplomatic Handbook. — L., 1998.
42. *Holsti K.* International Politics. Relations. — N.Y., 1967.
43. *Лерше Ч. Саид Аб.* Concepts of International politics. — N.Y., 1970.
44. *Україна 2000 і далі* — геополітичні пріоритети та стратегії розвитку. — К., 2000
45. *Clemens W.* Dynamics of international Relations. — 1998.
46. *Morgenthau H.* Politics Among Nations. The Struggle for Power and Peace. — 1984.
47. *Kegley Ch., Wittkopf E.* World politics. Trends and Transformations. — 1998
48. *Clemens W.* Dynamics of international Relations. — 1998.
49. *Кант И.* Вечный мир. — М., 1984.
50. *Morgenthau H.* Politics Among Nations. The Struggle for Power and Peace. — 1984.
51. *Макиавелли Н.* Государь. — М., 1990.

Додаткова

1. *Макиавелли Н.* Государь. — М., 1990.
2. *Себайн Дж., Торсон Т.* История политической мысли. — К., 1997.
3. *Ломакин В. К.* Мировая экономика. — М., 1998.
4. *Киссинджер Г.* Дипломатия. — М., 1997.
5. *Національна безпека України: історія і сучасність* / За ред. О. Гончаренко. — К., 1993.
6. *Коллинз Дж.* Большая стратегия: принципы и практика. — М., 1975.
7. *Лебедева М.* Международные конфликты. — М., 1998.
8. *Гончаренко А. Н., Косолапов В. В.* XXI век в зеркале футурологии. — М., 1986.
9. *Тойби А.* Постижение истории. — М., 1991.
10. *Хайтлингтон С.* Столкновение цивилизации // Полис. — 1994. — № 1.
11. *Фукуяма Ф.* Конец истории // США: экономика, политика, идеология. — 1990. — № 5.

ЗМІСТ
дисципліни
“МЕТОДОЛОГІЯ ТА МЕТОДИКА
ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
ЗОВНІШНЬОПОЛІТИЧНОГО МЕХАНІЗМУ
ЄВРОПЕЙСЬКИХ КРАЇН”

Змістовий модуль І. Стан, особливості еволюції та проблеми сучасних аналітичних досліджень міжнародних відносин (МВ)

Тема 1. Соціально-політичні науки та міжнародні відносини в епоху інформаційної революції

1. Огляд основних методологічних підходів до аналізу МВ. Проблеми класифікації та диференціації. Традиційний історичний підхід. Ліберальний ідеалізм.
2. Класичний політичний реалізм. Біхевіоризм. Державно-центристські теорії та їх обмеженість. Неадекватність державно-центристських теорій реалізм сучасності.
3. Неомарксизм, теорія світових систем. Неолібералізм, неореалізм та їх модифікації. Модерністські теорії: фемінізм, історична соціологія, постмодернізм, теорії “постіндустріального”, “техноетронного суспільства” тощо.

Література: основна [1–10; 24–25; 45; 46]; додаткова [2–4; 6–8; 10; 22]

Ключові поняття та терміни	
<ul style="list-style-type: none"> • методологія досліджень МВ • інформаційно-аналітичне забезпечення • традиційний історичний підхід • ліберальний ідеалізм • класичний політичний реалізм • біхейвіоризм 	<ul style="list-style-type: none"> • неомарксизм • теорія світових систем • неолібералізм, неореалізм • модерністські теорії: фемінізм • теорії “постіндустріального суспільства” • теорії “техноетронного суспільства”

Тематика контрольних робіт і питання для самоконтролю

1. Базові принципи та категорії науки про МВ.
2. Проблеми класифікації та диференціації МВ.

3. Ліберальний ідеалізм.
4. Класичний політичний реалізм та його модифікації.
5. Біхевіоризм. Державно-центристські теорії.
6. Неомарксист, теорія світових систем.
7. Модерністські теорії: фемінізм, історична соціологія, теорії “техностронного суспільства”.
8. Модерністські теорії: постмодернізм, теорії “постіндустріального суспільства”.

Теми рефератів

1. Основні підходи до визначення міжнародних відносин.
2. Принципи політичного лібералізму.
3. Принципи політичного реалізму.
4. Модифікації марксизму та теорія світових систем.

Питання для обговорення

1. Державно-центристські теорії та їх обмеженість.
2. Історична соціологія та постмодернізм.
3. Культурологічні протиріччя процесів глобалізації.

Тема 2. Глобалізація та інформатизація МВ. Безпекосвій, культурологічний та цивілізаційний підходи

1. Глобальні процеси та МВ. Міжнародні режими та міжнародні інститути. Культурологічні та цивілізаційні підходи. Міжнародна безпека та міжнародні відносини. Дослідження проблем миру. Дослідження теорії конфліктів. Реалістичний шлях до всевітньої безпеки. Ліберальний шлях до всевітнього миру. Стратегічні дослідження та теорія конфліктів.
2. Позитивні та негативні наслідки глобалізації. Зростаюча взаємозалежність і пошуки нових теорій МВ і світового порядку. “Новий націоналізм” і теорії “глобального інформаційного суспільства”. Зростаюче розмаїття міжнародних акторів. Процеси інтеграції і дезінтеграції в сучасних теоріях МВ.
3. Інформаційна революція та її наслідки. Френсіс Фукуяма і мондалізм. Жак Атталі і геоекономіка. Самуель Хантінгтон і неогатлангізм. Новий світовий порядок і дискусії на світових самітах з проблем глобального розвитку в Йоганнесбурзі, Давосі та ін. Майбутнє науки про міжнародні відносини.

Література: основна [1–9; 15; 34; 42]; додаткова [2–4; 9–12; 22]

13. *Гончаренко А. Н.* Прогнозування і політика. — К., 1993.
14. *Міжнародна інформаційна безпека: сучасні виклики і загрози.* — К.: Центр вільної преси, 2006.
15. *Дольникова Р. Н.* Методологія і методика прогнозування зовнішньої політики держав. — М., 1980.
16. *Дугин А.* Основи геополітики. — М., 1997.
17. *Кукулка Ю.* Проблеми теорії МО. — М., 1980.
18. *Мартино Дж.* Технологічне прогнозування. — М., 1977.
19. *Петровський В. Ф.* Американська внешнеполітична думка. — М., 1986.
20. *Поздняков Э. А.* Внешнеполітична діяльність і міжнародні відносини. — М., 1994.
21. *Поздняков Э. А.* Філософія і політика. — М., 1994.
22. *Теорія прогнозування і прийняття рішень.* — М., 1977.
23. *Хрусталив М. А.* Системне моделювання міжнародних відносин. — М., 1988.
24. *Бурлацкій Ф. -М., Галкин А. А.* Соціологія, політика, міжнародні відносини. — М., 1984.
25. *Система, структура і процес розвитку сучасних міжнародних відносин /* Под ред. В. И. Гантмана. — М., 1984.
26. *Хилсмен Р.* Стратегічна розвідка і політичне рішення. — М., 1957.
27. *Плетт В.* Стратегічна розвідка. — М., 2000.
28. *Богданов Р., Кокошин А.* Інформація і зовнішня політика. — М., 1979.
29. *Янч К.* Прогнозування науко-технічного прогреса. — М., 1974.
30. *Гончаренко А. Н.* Военно-політичне прогнозування США. — К., 1987.
31. *Матеріали до курсу RAND Corp: “Оборонна політика”.* — Ч. I, II. — К., 1993.
32. *Курс: “Оборона, мир і політика безпеки”.* Американська асоціація розвитку науки. — Вашингтон, 1992.
33. *Механізм формування зовнішньої політики США.* — М., 1986.
34. *Job В.* Insecurity Dilemma. — 1992.
35. *Науко-інформаційне забезпечення діяльності Конгреса США.* — М.: ИНИОН, 1989.
36. *The Security Council An organizational Assessment.* CRS, 1992.

83. Інформаційні потоки та основні проблеми аналітичного забезпечення процесу формування та імплементації зовнішньої політики.
84. Базові принципи і етапи організації інформаційно-аналітичної роботи.
85. Система цільових цінностей суспільства у підготовці, аналізі та формуванні зовнішньої політики.
86. Передбачення і ціль у політиці і розвитку суспільства в цілому.
87. Національні інтереси як основа формування зовнішньої політики.
88. Національні інтереси і теорія "перцепції".
89. Взаємодія національних інтересів як визначальний компонент динаміки міжнародних систем.
90. Аналіз і прогнозування як ключовий елемент функціонування сучасного зовнішньополітичного механізму провідних країн світу.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

Основна

1. *Holsti K. I.* International politics. A Framework of Analysis N.Y., 1998.
2. *Kegey Ch., Wittkopf E.* World politics. Trends and Transformations, 1998.
3. *The Globalization of World Politics. An Introduction to International relation.* Ed. By Baylis J. and Smith, S. N.Y. — 1998.
4. *Мальський М., Мацяк М.* Теорія міжнародних відносин. — Л., 2007.
5. *Цыганков П. А.* Международные отношения. — М., 2000.
6. *Международные отношения: социологические подходы /* Под ред. П. А. Цыганкова. — М., 1998.
7. *Арон Р.* Мир і війна між націями. — К., 2001.
8. *Бжезинский Зб.* Великая шахматная доска. — М., 1999.
9. *Глобалізація і безпека розвитку.* — К., 2002.
10. *Аналітичні методи в дослідванні міжнародних відносин.* — М., 1982.
11. *Глобальні трансформації і стратегії розвитку.* — К., 2000.
12. *Гончаренко А. Н.* Комплексное прогнозирование в системе "общество — окружающая среда". — К., 1986.

Ключові поняття та терміни	
<ul style="list-style-type: none"> • міжнародні режими та міжнародні інститути • дослідження проблем миру • дослідження теорії конфліктів • реалістичний шлях до всевітньої безпеки • ліберальний шлях до всевітнього миру 	<ul style="list-style-type: none"> • процеси інтеграції і дезінтеграції моделі політичного рішення • Френсіс Фукуяма і мондалізм • Жак Атталі і геоэкономика • Самуель Хантінгтон і неонатлангізм • новий світовий порядок

Тематика контрольних робіт і питання для самоконтролю

1. Глобалізація МВ.
2. Культурологічні та цивілізаційні підходи до МВ.
3. Дослідження проблем миру.
4. Теорія конфліктів.
5. Позитивні та негативні наслідки глобалізації.
6. Зростаюча взаємозалежність і пошуки нових теорій МВ і світового порядку.
7. Процеси інтеграції і дезінтеграції в сучасних теоріях МВ.

Теми рефератів

1. Базові підходи до аналізу МВ.
2. Френсіс Фукуяма і мондалізм: основні тези теорії.
3. Жак Атталі і геоэкономика: основні тези теорії.
4. Самуель Хантінгтон і неонатлангізм: основні тези теорії.
5. Майбутнє науки про міжнародні відносини.

Питання для обговорення

1. Дискусія на світових самітах з проблем глобального розвитку.
2. Майбутнє науки про міжнародні відносини.
3. "Новий націоналізм" і теорії "глобального інформаційного суспільства".

Змістовий модуль II. Концептуальні засади інформаційно-аналітичного забезпечення внутрішньої та зовнішньої політики

Тема 3. Інформація в теорії та практиці політичних відносин сучасного світу

1. Зовнішньополітична інформація: визначення, основні поняття і дефініції, сучасні концептуально-теоретичні інтерпретації. Інформаційні процеси в класичній теорії інформації. Концепція інформації в сучасній науці. Математичний, фізичний, комунікаційний та соціальний підходи. Соціальна інформатика та її еволюція. Інформаційні процеси та соціальні системи.
2. Інформаційні процеси та комунікаційні потоки в системі політичних відносин (СПВ). Національна інформаційна політика. Національна інформаційна політика розвинених країн Заходу: США, Великобританії, Франції, Німеччини. Національна інформаційна політика Росії. Національна інформаційна політика України.
3. Інформаційні “проколи” у внутрішньополітичному та зовнішньополітичному механізмі розвинених країн та їх наслідки.

Література: основна [10–19; 23–29; 34–37]; додаткова [4; 6; 8–10; 25; 26]

Ключові поняття та терміни	
• інформація і безпека	• інформація і політика
• інформаційні процеси в класичній теорії інформації	• інформаційні процеси та комунікаційні потоки
• соціальна інформатика та її еволюція	• інформаційні війни
• методи оцінювання інформації	• національна інформаційна політика
• рівні достовірності	• інформація та зовнішньополітичний механізм

Питання для самоконтролю

1. Базові принципи та категорії міжнародної інформації.
2. Державна стратегія інформаційного забезпечення зовнішньої політики.
3. Національна інформаційна політика США.
4. Національна інформаційна політика США, Великобританії.
5. Національна інформаційна політика Німеччини.

61. Загальні принципами та етапи інформаційно-аналітичної роботи в процесі прийняття і формування зовнішньої політики.
62. Вимоги та засади організації інформаційно-аналітичної діяльності провідних країн світу в світлі нових загроз та викликів сучасності.
63. Базові принципи та категоріальний апарат інформаційно-аналітичного забезпечення зовнішньої політики.
64. Генеза та еволюція підходів та практики інформаційно-аналітичного забезпечення зовнішньої політики.
65. Реорганізація структур та принципів організації інформаційно-аналітичного забезпечення після Другої світової війни.
66. Система національної безпеки, стратегічна розвідка та інформаційно-аналітична діяльність.
67. Стратегічна розвідка як наука та мистецтво збирання, аналізу та передачі інформації.
68. Інформаційно-аналітична діяльність в стратегії боротьби з глобальним тероризмом.
69. Інформаційні війни в сучасних міжнародних відносинах.
70. Інформаційний вибух та глобалізація світової політики.
71. Інформаційні “проколи” у зовнішньополітичному механізмі розвинених країн та їх наслідки.
72. Інформаційно-аналітичне забезпечення процесу формування і прийняття зовнішньополітичного рішення.
73. Політичне рішення як компроміс.
74. Політичне рішення як процес.
75. Проблеми прийняття рішень на вищих щаблях влади.
76. Основні підходи до формування і прийняття зовнішньополітичного рішення.
77. Успіхи і обмеження загальної теорії рішень. Інформація як основа підготовки зовнішньополітичного рішення.
78. Прогнозування як основа оптимізації зовнішньополітичного рішення.
79. Аналіз і деталізація основних моделей прийняття політичного рішення.
80. Моделі раціонально діючої особи, бюрократичного процесу, урядового торгу.
81. Проблема політизації експертизи при формуванні та прийнятті політичного рішення.
82. Інформація та ефективність зовнішньополітичної діяльності.

37. Конфуціансько-ісламський блок як одна з причин конфліктів у сучасному світі.
38. Класичний лібералізм І. Канта.
39. Основні підходи ПР до загальної безпеки.
40. Чи згодні ви з тим, що назріла необхідність розбудови системи МВ на основні не тільки "чоловічих", а й "жіночих" цінностей?
41. Принципи перебудови суспільної свідомості на сучасному етапі ПІ.
42. Негативні аспекти союзів і блоків у сучасному ПР.
43. Чи можна обійти чи виключити у сучасному світі дилему безпеки?
44. Основні типи і особливості неореалізму і неоідеалізму.
45. Контроль над озброєнням і роззброєння у сучасних теоріях ПР.
46. Чи згодні ви з тим, що держава, яка намагається будувати свою політику на принципах лібералізму в сучасному світі, прирече-на?
47. Основні парадигми неолібералізму.
48. Принципи національного суверенітету в сучасному міжнарод-ному праві.
49. Чи згодні ви, що політичний ідеалізм залишається красивою утопією?
50. Шість принципів ПР у трактовці Е. Тикнер.
51. Що краще для виживання і збереження цивілізації ПР чи ПІ.
52. Жінка – політичний лідер: чи обов'язково вона має бути полі-тичним екстремістом, бути Іолдою Мейер, Юлією Тимошенко, Сажі Уймалатовою чи Наталією Вітренко?
53. Глобалізація світової політики і нові підходи до осмислення те-орії МВ.
54. Шляхи ПР до досягнення стабільності та безпеки.
55. Що має включити в себе поняття "благоденства" на екологічно вразливій планеті?
56. Сучасний мондіалізм.
57. Чи є демократичні держави більш паціфістськими ніж автори-тарні режими?
58. Чи відповідають реаліям сучасності сама концепція держави і принципи національного суверенітету?
59. Інформація та ефективність зовнішньополітичної діяльності.
60. Роль та місце інформаційно-аналітичної діяльності у зовніш-ньополітичному механізмі європейських країн та країн НАТО.

Теми рефератів

1. Основні підходи до визначення міжнародної інформації.
2. Компаративний аналіз класичної та модерних систем інформа-ційно-аналітичного забезпечення.
3. Національна інформаційна політика Росії.
4. Національна інформаційна політика України.

Питання для обговорення

1. Сучасні трансформативні підходи до інформаційної безпеки в бі-полярному і багатополлярному світі.
2. Поняття "інформаційна безпека", "стратегічна інформація", "ін-формаційна війна".
3. Інформаційні процеси та соціальні системи.
4. Комунікаційні потоки в системі політичних відносин.

Тема 4. Правові та комунікативно-дипломатичні основи міжнародної інформації

1. Інформаційне право, політичні та міжнародні відносини. Сво-бода інформації та інформаційна етика. Інформаційне законо-давство, основні положення Конституції України стосовно пра-ва на інформацію.
2. Політика та дипломатія як інформаційно-комунікативний про-цес.
3. Визначення та етапи розвитку дипломатії. Структури, проце-си та цілі дипломатичної діяльності. Традиційна дипломатія, нова дипломатія, дипломатія холодної війни, дипломатія після холодної війни. Функції дипломатії. Теорія переговорів та ме-діа-дипломатія в епоху глобальних масових комунікацій. Вірту-альна дипломатія.

Література: основна [9–11; 13; 23–28]; додаткова [4–7; 9]

Ключові поняття та терміни	
<ul style="list-style-type: none"> • інформаційне право • інформація і безпека • свобода інформації та інфор-маційна етика • інформаційне законодавство • структури, процеси та цілі дипломатичної діяльності 	<ul style="list-style-type: none"> • інформація і політика • дипломатія як інформаційно-комунікативний процес • інформаційний вибух • інформаційні війни • функції дипломатії • медіа-дипломатія в епоху гло-бальних масових комунікацій

Тематика контрольних робіт і питання для самоконтролю

1. Базові принципи та категорії міжнародного права.
2. Стратегія інформаційно-правового забезпечення зовнішньої політики.
3. Визначення та етапи розвитку дипломатії.
4. Традиційна дипломатія, нова дипломатія.
5. Дипломатія холодної війни, дипломатія після холодної війни.
6. Інформація та безпека в біполярному, монополярному і багатополярному світі.

Теми рефератів

1. Основні положення Конституції України стосовно права на інформацію. Основні підходи до визначення міжнародної інформації.
2. Компаративний аналіз класичних та модерних підходів до дипломатії.
3. Теорія переговорів та медіа-дипломатія в епоху глобальних масових комунікацій.
4. Сучасні трансформації підходів до інформаційної безпеки в біполярному і багатополярному світі.

Питання для обговорення

1. Основні положення Конституції України стосовно права на інформацію.
1. Структури, процеси та цілі дипломатичної діяльності.
2. Політика та дипломатія як інформаційно-комунікативний процес.

Змістовий модуль III. Інформаційно-аналітичне забезпечення внутрішньої та міжнародної політики

Тема 5. Інформаційний вимір сучасної системи економічних і політичних відносин

1. Інформація та ефективність політичної діяльності. Інформація та національні інтереси, цілі та цінності у політичному механізмі демократичних країн світу. Вимоги та засади організації інформаційно-аналітичної діяльності провідних країн світу в світлі нових загроз та викликів сучасності. Базові принципи та категоріальний апарат інформаційно-аналітичного забезпечення політики.

10. “Розколоті” країни в постмодерністських теоріях світової політики.
11. Конфлікт в Югославії (Косово) з точки зору політичного реалізму та ідеалізму.
12. Імануел Валерстайн і неомарксизм.
13. Протистояння ісламу і ліберальної демократії в сучасних міжнародних відносинах.
14. Сучасна практика міжнародних відносин відповідає більше принципам реалізму чи ідеалізму?
15. Основні постулати політичного ідеалізму.
16. Позитивні аспекти союзів і блоків.
17. Анархія в сучасних міжнародних відносинах.
18. Біхейвіоризм і його критика.
19. Принципи та умови балансу сил.
20. Чи можна уникнути воєн і широкомасштабних конфліктів у сучасних умовах?
21. Теорія світових систем Кеннета Уолтса.
22. Основні особливості шляхів політичних ідеалістів до загальному миру і колективної безпеки.
23. Чи згодні ви, що політичний реалізм — це теорія багатих, самозадоволених.
24. Сучасний фемінізм.
25. Система колективної безпеки у сучасних теоріях міжнародних відносин.
26. Чи можуть врятувати світ ідеї альтернативістів?
27. “Мелоські діалоги”: позиції ідеалістів.
28. “Кінець історії” Ф. Фукуяма як триумф ідей ліберальної демократії.
29. Чи замінить геоекономіка геополітику?
30. Сучасні інтегральні теорії міжнародних відносин: Ф. Фукуяма vs. С. Хантінгтона.
31. “Мондіалізм” у сучасних теоріях МВ.
32. Чи можна говорити про рівноправ’я чоловіків і жінок у світовій політиці?
33. Шість принципів політичного реалізму Г. Моргентау.
34. “Синдром братських країн” у теорії зіткнення цивілізацій.
35. Чи не застаріли питання: національні інтереси, баланс сил, блоки, дієспроможність, стримування тощо в сучасну епоху?
36. Десять принципів сучасного ПР (три “S” в сучасному ПР).

Порядок оцінювання знань студентів за результатами вивчення дисципліни

№ пор.	Форма оцінювання знань	Кількість балів	Результат
1	Участь у семінарах	від 0 до 40 балів	
2	Виконання обов'язкових завдань: систематичність та активність роботи протягом семестру	I, II модуль — по 10 балів; III — 20 балів	
3	Оцінювання контрольної роботи	20 балів	

Загальна підсумкова оцінка (в балах) складається із суми балів за результатами поточного контролю знань та письмовими відповідями на питання, що виносяться на іспит. Для отримання відповідної оцінки необхідно успішно написати контрольні роботи і набрати: 60–74 бали — “задовільно”;

75–89 балів — “добре”;

90–100 балів — “відмінно”.

Студенти, які набрали 91 бал і більше звільняються від іспиту як відмінники.

Загальне підсумкове оцінювання знань студентів здійснюється з урахуванням результатів оцінювання поточної роботи в семестрі та результатів письмового іспиту за 100-бальною системою з подальшим переведенням у традиційну систему за 4-бальною шкалою та шкалою ЕСТ5 для фіксації оцінки у нормативних документах.

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. “Кінець історії” Ф. Фукуями і сучасна ліберальна демократія.
2. Чи можна контролювати культурні конфлікти і спроби встановлення культурного домінування?
3. Традиційний історичний підхід до теорії міжнародних відносин.
4. С. Хантінгтон і крах теоретичних ідей біполярного світу.
5. Технічні інновації і науково-технічний прогрес — сприяють чи шкодять суспільному прогресу?
6. Основні постулати політичного реалізму.
7. Причини конфліктів, що ведуть до зіткнення цивілізацій.
8. Чи закінчилась “доба імперій” у розвитку людства?
9. Основні типи політичного реалізму.

2. Генеза та еволюція підходів і практики інформаційно-аналітичного забезпечення політики. Реорганізація структур та принципів організації інформаційно-аналітичного забезпечення після Другої світової війни. Система національної безпеки, стратегічна розвідка та інформаційно-аналітична діяльність. Стратегічна розвідка як наука та мистецтво збирання, аналізу та передачі інформації.

3. Інформаційно-аналітична діяльність у стратегії боротьби з глобальним тероризмом. Інформаційні війни в сучасних міжнародних відносинах. Інформаційний вибух та глобалізація світової політики.

4. Інформаційні “проколи” у внутрішньополітичному та зовнішньополітичному механізмі розвинених країн та їх наслідки.

Література: основна [9–12; 20–33];
додагкова [4; 5–8; 10; 18]

Ключові поняття та терміни	
• інформація і безпека	• інформація і політика
• інформаційно-аналітичне забезпечення	• інформація та дилема безпеки
• стратегічна розвідка	• інформаційний вибух
• національна безпека	• інформаційні війни
• методи оцінки інформації	• інформація та ефективність політики
• рівні достовірності	• зовнішньополітичний механізм

Тематика контрольних робіт і питання для самоконтролю

1. Базові принципи та категорії міжнародної інформації.
2. Державна стратегія інформаційного забезпечення зовнішньої політики.
3. Реорганізація структур та принципів організації інформаційно-аналітичного забезпечення після Другої світової війни.
4. Глобальний тероризм та інформаційно-аналітична діяльність.
5. Дилема безпеки і стратегічна розвідка.
6. Інформаційні війни та глобалізація світової політики.
7. Інформація та безпека в біполярному, монополярному і багатополлярному світі.

Теми рефератів

1. Основні підходи до визначення міжнародної інформації.

2. Компаративний аналіз класичної та модерних систем інформаційно-аналітичного забезпечення.
3. Інформаційні війни у провідних країнах сучасного світу.
4. Інформаційні “проколи” у зовнішньополітичному механізмі України.
5. Сучасні трансформації підходів до інформаційної безпеки в білоярному і багатополярному світі.

Питання для обговорення

1. Поняття “інформаційна безпека”, “стратегічна інформація”, “інформаційна війна”.
2. Суть об’єктивної та суб’єктивної трактовки проблем інформаційного забезпечення.
3. Проблема оцінювання і вимірів стану та рівня інформаційної безпеки.

Тема 6. Інформаційно-аналітичне забезпечення процесу формування і прийняття зовнішньополітичного рішення

1. Політичне рішення як компроміс. Політичне рішення як процес. Проблеми прийняття рішень на вищих щаблях влади.
2. Основні моделі формування і прийняття зовнішньополітичного рішення. Успіхи і обмеження загальної теорії рішень. Інформація як основа підготовки зовнішньополітичного рішення.
3. Прогнозування як основа оптимізації зовнішньополітичного рішення. Аналіз і деталізація основних моделей прийняття політичного рішення, моделі раціонально діючої особи, бюрократичного процесу, урядового торгу. Проблема політизації експертизи при формуванні та прийнятті політичного рішення.

4. Інформація та ефективність зовнішньополітичної діяльності.
Література: основна [9–18; 25–30; 36–38]; додаткова [4–6; 14–16]

Ключові поняття та терміни	
• політичне рішення	• прогнозування і політичне рішення
• характеристики зовнішньополітичного процесу	• моделі політичного рішення
• бюрократія і політичне рішення	• політичне рішення і безпека
• загальна теорія рішень	• політичне рішення і мораль
	• політизація експертизи

Тематика контрольних робіт і питання для самоконтролю

1. Політичне рішення як компроміс, як процес, як бюрократична процедура.
2. Основні моделі формування і прийняття зовнішньополітичного рішення.
3. Загальна теорія рішень і зовнішня політика.
4. Цілі, цінності суспільства та національні інтереси у процесі прийняття політичного рішення.
5. Базові принципи та категорії теорії політичних рішень.
6. Інформація як основа підготовки зовнішньополітичного рішення.
7. Прогнозування як основа оптимізації зовнішньополітичного рішення.
8. Школи національних інтересів і зовнішньополітичних цінностей.
9. Проблеми політизації експертизи при формуванні та прийнятті політичного рішення.

Теми рефератів

1. Базові моделі формування і прийняття зовнішньополітичного рішення.
2. Модель раціонально діючої особи.
3. Модель бюрократичного процесу.
4. Модель урядового торгу.
5. Вплив процесу глобалізації на процес прийняття політичного рішення.

Питання для обговорення

1. Якісні характеристики ефективності зовнішньополітичної діяльності.
2. Політичне рішення як компроміс.
3. Політичне рішення як процес.
4. Політичні лідери і політичне рішення.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Контроль знань з дисципліни “Методологія та методика інформаційно-аналітичного забезпечення зовнішньополітичного механізму європейських країн” складається з двох блоків:

- 1) поточний контроль знань студентів;
- 2) підсумковий контроль знань студентів.